

OBČANSKÉ LISTY

ČÍSLO 2 / ROČNÍK I

„SLEZSKÝ VENKOV, o.s.“ - ZPRAVODAJ

LISTOPAD 2008

VÝROČÍ A TRADICE

V uplynulých dnech jsme oslavili 90. výročí vzniku novodobého českého státu – Československé republiky. Nermalou úlohu sehrály v té době i legie. Z našich občanů byl v italských legiích Josef Dehner, v ruských legiích pan Kuča a Sedláček. O tom, že Holasovice znali i naši nejvyšší státníci té doby svědčí následující historka: Můj dědeček Josef Dehner se zúčastnil jako Sokol přehlídky u pana prezidenta Masaryka v Praze. Zde ho oslovil Dr. Edvard Beneš s otázkou: „Odkud jsi bratře?“ „Z Holasovic“, odpověděl děda. „Holasovice znám, tam se narodil hudební skladatel Pavel Křížkovský“, odpověděl Beneš.

Po roce 1918 byly vytvořeny podmínky pro vznik a rozvoj českých vlasteneckých spolků a organizací, které výrazně ovlivnily i život v našich vesnicích. Snad každá česká rodina měla v té době své členy v Sokole, Sboru dobrovolných hasičů, nebo v ochotnickém divadle. To všechno jsou naše kořeny a tradice, které bychom rádi ukázali v našem muzeu.

17. listopadu jsme si také připomenuli 69. výročí represí proti studentům v roce 1939 a 19. výročí „Sametové revoluce“ v roce 1989. Rovněž tyto události jsou významnou součástí našich novodobých dějin a nesmíme na ně zapomínat.

INSPIRACE

V minulém i tomto roce jsem navštívil několik vesnických muzeí po celé naší republice, které jsou pro nás příkladem a povzbuzením do další práce. Tato muzea vznikala téměř výhradně z iniciativy a obětavé práce několika málo nadšenců. Konečný úspěch a dlouhodobá životaschopnost ale vždy závisí na jednotě a aktivní pomoci obcí, místních spolků a všech občanů. Pak je možné očekávat i pomoc ze strany sponzorů, krajů státu i evropských institucí. Pro mnohé obce byly iniciativy kolem místního muzea základem k získání titulu „Vesnice roku“.

Postupně představíme některá muzea, která doporučujeme při Vašich cestách po republice navštívit: Peruc, Kravaře-Víska, a Zubrnice v Českém středohoří, Třebíz u Slaného, Ostrá u Lysé nad Labem nebo Rymice u Holešova.

První muzeum máme za humny. Nachází se v zadní části zámku v Litultovicích a vytvořila je téměř sama paní Tomášková. Před její obětavostí a vkusem musíme smeknout. Muzeum je přístupné po tel. dohodě.

ZÁNİK BAROKNÍ SÝPKY V LODĚNICI

V současné době probíhá demolice jediné nemovité kulturní památky v Loděnici - barokní sýpky. Demoliční výměr vydal stavební úřad v srpnu tohoto roku na žádost vlastníka objektu - ZD Hraničář. Národní památkový ústav v Ostravě nebyl o této skutečnosti zřejmě informován. Dle sdělení jeho pracovníků je k vynětí ze seznamu památkově chráněných objektů kompetentní pouze ministerstvo kultury a to ve výjimečných případech. Informována nebyla zřejmě obec Holasovice ani občané a řadoví členové ZD.

Sdružení Slezský venkov se snaží zachránit každý předmět, který dokumentuje život našich předků. Uvažovali jsme (v případě souhlasu vlastníka) se zřízením loděnické expozice našeho muzea v tomto objektu. Zpráva o probíhající demolici nás proto zasáhla a naplnila pocitem marnosti a bezmocnosti.

Tvrzení, že „nikdo v družstvu už sýpku nechtěl“ a proto musela být zbořena, nemůžeme v dnešní civilizované době pochopit. Přesto jednoznačně uznáváme právo vlastníka na nakládání se svým majetkem.

Starost o takový objekt stojí jistě nemalé peníze a ekonomický přínos prakticky neexistuje. Na druhé straně nebyly využity žádné možnosti získání státních dotací např. z programu „záchrany architektonického dědictví“. Je smutné i to, že dřevo ze sýpky bylo prodáno jako cenný historický materiál do zahraničí. Přitom mohlo být použito např. při rekonstrukci objektů pro muzeum ve Dvoře v Holasovicích a pro naši obec tak zachráněno. Během hospodaření bývalého JZD došlo k likvidaci téměř všech typických hospodářských usedlostí v našich vesnicích. Na původní statky se vstupními bránami, rodovými lipami a drobnou architekturou se chodíme dívat již jen na výstavy historických fotografií nebo do Čech. Byla tato barokní sýpka opravdu takovou zátěží pro nejlépe prosperující zemědělský podnik v okrese? Nebylo ji možné nabídnout obci nebo našemu sdružení? Věříme, že prostředky na záchranu této památky a její využití bychom našli.

Horní fotografie vpravo zobrazuje stav z roku 1972, následuje rok 2004 a 2008.

PLÁNY DO BUDOUCNA

V našem kraji vzniklo několik lokálních muzeí s malou návštěvností. Naším záměrem je ale vytvořit velkou expozici celoslezského významu, která bude i ekonomicky soběstačná a stane se vyhledávaným cílem nejen místních občanů, ale i rodinných a školních výletů z dalekého okolí. Máme dobrý cíl, v případě přízně obce budeme mít i vhodné prostory – ostatní záležitosti pouze na nás.

V současnosti probíhají první projekční práce na akci s názvem „Muzeum Slezský venkov v Holasovicích“. Jedná se o stavební úpravy některých objektů a části předního „nádvoří“ Dvora v Holasovicích. Na tyto projekční práce získala obec Holasovice dotace od kraje. Stavební povolení by mělo být vydáno na podzim příštího roku a následně (snad) zahájena realizace. Současný nedůstojný stav Dvora je vidět na fotografii z roku 2004.

Z NAŠÍ PRÁCE

Jedním z prvních dárců většího souboru věcí byl pan František Hradečný z Velkých Heraltic (na snímku vpravo). Jeho vybavení kovárny včetně původního koženého měchu se stalo základem naší kovářské sbírky. Na spodním snímku provádí Boris Dehner demontáž měchu v kovárně.

Velké množství kovářského i zemědělského nářadí nám věnoval také náš velký příznivec – pan Jaroslav Mathias z Holasovic (na levé fotografii ve své milované osudové „kuzni“). Na pravé fotografii jsou vidět jeho unikátní obří výstružníky.

Seznam osob, které již přispěly do našeho muzea – 2. část:

- Jan Tyll, Holasovice 6 – stolařská dílna, hospodářské nářadí – celkem cca 100 kusů !!!
- Luděk Paster, Holasovice 128 – postel, obrazy, literatura, vyrývač řepy...
- Jan Kožaný, Holasovice 31 – šicí stroj značky „PFAF“, vějačka
- Dušan Roman, Starovičky 139 – hasičská šavle, dřevěný kříž
- Paní Kašparová, Leskovec nad Moravicí 14 - válečková ždímačka na prádlo „Miele“, hoblík
- Dagmar Bergerová, Holasovice 49 – vycházková hůl
- Věra Gelnarová, Holasovice 23 – skříň, řičica, kosisko, plechovka s víkem, foto E. Beneše
- Helena Schreierová, Holasovice 107 – mandl, truhla vojenská, fajfka
- Stanislav Rychta, Loděnice 25 – čtyři židle, dřevěná ruční pračka, 12 obrazů, šlehače, šicí stroj „ROYAL“, kalové čerpadlo „Neptun“
- Jindřich Kunz, Velké Hoštice – drtič na mák s palicí, oblouková pila
- Anna Rohovská, Velké Hoštice – forma na máslo, nádobí
- Lumír Dehner, Neplachovice 174 – šicí stroj značky „OTTO BAAR“
- Václav Stoniš, Holasovice 188 – dva pluhy, kolečko, klanice, plečka
- Obec Holasovice – bryčka za koně
- Zdeňka Bergerová, Stěbořice 100 – nůše, proutěná truhla, zahradní nářadí
- MUDr Magdalena Huřová, Palackého 16 Opava – 2 díly knihy „Domácí vševěd“ z roku 1926

Prosíme ostatní občany, kteří našemu muzeu již darovali nějaké věci bez smluv a nebyli dosud zveřejněni, aby se přihlásili u našich členů. Nemáme je totiž v evidenci a rádi bychom jim poděkovali.

Potřebujeme každý drobný finanční příspěvek a zejména pomoc šikovných lidí, řemeslníků i ostatních spolků v obci při opravách poškozených exponátů. Sami na to určitě nestačíme.

Uvítáme Vaše připomínky, podněty a názory, které se týkají našeho sdružení, muzea a celé obce a rádi je zveřejníme v našem občasníku. Připravujeme i vlastní internetové stránky.

Za Vaši pomoc děkují a na spolupráci se těší členové našeho sdružení:

- Lubomír Dehner, Holasovice 171, tel. 608 880 559; dehner@studio-d.cz
- Dobroslava Klusáková, Holasovice 116, tel. 553 662 025, 739431423; doklu@seznam.cz
- Lumír Dehner, Školní 174, Neplachovice, tel. 604 293 913
- Stanislav Rychta, Loděnice, tel. 607 192604